

ципрофлоксацину, левофлоксацину, моксифлоксацину, еритромицину, клндамицину, бензилпенициліну.

При сборе анамнеза було встановлено, що інфікування антибіотикорезистентними штаммами у 7 кошек и 4 собак произошло в клініках при оказанні ряду хірургічних втручань (кастрація, стерилізація, родовспоможіння и катетеризація), що говорить о циркуляції антибіотикорезистентних штаммів мікроорганізмів в умовах клінік.

Заключення. Проблема антибіотикорезистентності становиться все більш актуальною и розповсюджується повсюдно. Исходя из общности возбудителів ряду болізей и високої можливості передачі штаммів антибіотикоустойчивих мікроорганізмів от домашніх питомців человеку, изучению данного вопроса следует уделить большее внимание.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мониторинг чувствительности к антимикробным препаратам микроорганизмов, выделенных из пищевых продуктов животного происхождения в 2004 – 2010 гг.: материалы XXXXIV научной конференции Хлопинские чтения «Эколого-гигиенические и клинические проблемы управления здоровьем населения» / А.В. Забровская и др. СПб. 2011. С. 115–117.
2. Davies J., Davies D. Origins and evolution of antibiotic resistance. Microbiol. Mol. Biol. Rev. 2010. 74. С. 417–433.
3. European Food Safety Authority. Report of the Task Force of Zoonoses Data Collection including guidance for harmonized monitoring and reporting of antimicrobial resistance in commensal *Escherichia coli* and *Enterococcus* spp. from food animals. EFSA Journal. 2008. 141. P. 1 – 44. URL: <http://efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/141r.pdf>.
4. Global trends in antimicrobial use in food animals/ T.P. Van Boeckel et al. Proc. Natl. Acad. Sci. USA. 2015. 112. P. 5649–5654.

УДК 619:616.95.429.1:636.7

КРИЦЬКА К.В., магістрантка

Науковий керівник – **СОЛОВЙОВА Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОСПОВСЮДЖЕННЯ ТА ДІАГНОСТИКА ЗА ДЕМОДЕКОЗУ СОБАК

Згідно даних ветеринарної клініки «ВетШанс» м. Золотоноша, ми відмітили, що демодекоз складає 10,7 % від усіх інвазійних хвороб, серед акарозів – 25,4 %. Найбільше випадків хвороби було навесні. Частіше хворіли у віці до 1,5 року і чистопорідні собаки.

Ключові слова: демодекоз собак, кліщі демодекси, епізоотологічна ситуація, екстенсивність інвазії, лабораторна діагностика.

Питома величина демодекозу, за даними дослідників, серед захворювань, що належать до шкірної патології, становить від 18 % до 21,26 %. Ураження, як правило, мають асоційований характер з вторинною бактеріальною мікрофлорою (17,3 %), рідше – умовно-патогенними грибами (0,34 %), або їхньому одночасному сполученні (2,4 %) випадків. У чистому вигляді хвороба зустрічалася лише в 1,2 % випадків. У собак паразитарні ураження шкіри становлять біля 12 %, а диференційовано залежно від породи – від 1,3 % до 19,5 %. Захворюваність серед безпородних собак складала 4,2 %, а серед чистопорідних, наприклад, німецьких вівчарок – 25 %. Акарозами, в тому числі і демодекозом, хворіють переважно в зимово-весняний період (58 %) [1, с. 30; 2, с. 276; 3, с. 44].

Діагноз на демодекоз ставиться комплексно, на підставі епізоотологічних даних, клінічних ознак і результатів лабораторних досліджень зіскрібків шкіри з обов'язковим підтвердженням мікроскопічними дослідженнями глибоких зіскрібків або вмісту гнійників. Для підтвердження діагнозу необхідно виявити 3–4 кліща-демодекса в полі зору, а також

особин різної фази їх розвитку, щоб диференціювати носійство від клінічного демодекозу. Якщо виникає необхідність, то роблять біопсію і гістологічний аналіз, трихограму та досліджують фекалії флотаційним методом на виявлення кліщів [2, с. 247; 4, с. 162; 5, с. 690].

Без об'єктивних даних про особливості виникнення і поширення інфекції, викликаной *Demodex canis*, неможливо розробити ефективні плани заходів, спрямовані на боротьбу із захворюванням та його профілактику. В умовах сьогодення, за стрімкого зростання чисельності собак у населення, актуальність даних досліджень є очевидною.

Метою роботи було визначити прояв епізоотичного процесу та методи діагностики за демодекозу собак в умовах приватної ветеринарної клініки «ВетШанс» м. Золотоноша Черкаської області.

Матеріалом для досліджень слугували собаки, які надійшли на амбулаторний прийом у ВК «ВетШанс» м. Золотоноша та зіскрібки шкіри з уражених ділянок тіла хворих на демодекоз собак.

Для вивчення епізоотологічної ситуації щодо демодекозу нами була проаналізована документація ветеринарної звітності приватної ветеринарної клініки. Сезонну динаміку демодекозу собак визначали за аналізом статистичних даних за 2020 рік згідно результатів «Журналу реєстрації хворих тварин». Визначили схильність до демодекозу собак певних порід, віку та статі.

Клінічне обстеження собак проводили шляхом огляду та пальпації шкірного покриву тварини, починаючи з голови, шиї, далі – передніх кінцівок, спини, грудної клітини, живота і задніх кінцівок, наявність свербіжів. Також звертали увагу на загальний стан хворих тварин, враховували вік, породу, стать, локалізацію та площу ураження. Після клінічного обстеження проводили лабораторне дослідження глибоких зіскрібків шкіри тварин. Відібравши зіскрібки шкіри з уражених ділянок, їх дослідили вітальним та мортальним методами (Алфімової та компресорним).

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями встановлено, що у ветеринарній клініці „ВетШанс” м. Золотоноша Черкаської області реєстрували шість заразних патологій тварин. Найбільшу кількість (26,8 %) складав бабезіоз, 24,8 % – гельмінтозні хвороби, 17,3 % – саркоптоз. Відносна кількість випадків отодектозу становила 14,2 %, демодекоз складав 10,7 % та 6,2 % становили кокцидіози.

Щодо гельмінтозних захворювань, у собак найчастіше реєстрували токсокароз (45,7 %), дипілідіоз (37,1 %) та трихуроз (17,2 %) від їх загальної кількості.

Відносна кількість випадків саркоптозу собак у загальній захворюваності на акарози у ВК „ВетШанс”, що знаходиться в м. Золотоноша, становила 41,1 %, отодектозу – 33,5 %, демодекозу – 25,4 %.

Демодекоз реєстрували протягом усього року з деякими сезонними коливаннями екстенсивності інвазії (ЕІ). Найвищий показник ЕІ серед пір року відзначали навесні 36,0 %. В осінній період кількість хворих тварин знижувалося незначно до 28,0 %. Влітку захворювання реєстрували у 20,0 % випадків. Взимку діагноз був підтверджений у 16,0 % собак.

Найбільше значення ЕІ була в квітні – 14,0 % і в жовтні – 12,0 %. Найменша ЕІ була у січні – 4,0 %, грудні та лютому – по 6,0 %.

Щодо встановлення порідної сприйнятливості, найчастіше захворювання реєструвалося у німецьких вівчарок – 22,0 %, французьких бульдогів – 16,0 %, англійських бульдогів – 12 %, а також у безпорідних тварин – 10 %.

У таких порід як боксер, кокер спанієль, мопс, стафтер'єр частота випадків демодекозу перебувала в межах 6–10 %. Найменше випадків було зареєстровано серед таких порід, як такса, зенненхунд, середньоазіатська вівчарка (по 2 %).

На частку собак короткошерстих порід доводилося 64,0 % всіх випадків демодекозу, довгошерстих – 36,0 %. Висока ЕІ серед певних порідних груп тварин, імовірно, пов'язана із популярністю даних порід серед населення.

Також визначали закономірність ураження демодексами собак залежно від їх віку. Найбільше хворих тварин знаходилося у віці від 2 місяців до 1,5 року – 54,0 %. У віці від 1,5 до 4 років – 26,0 %, старше 4 років – 20,0 % собак.

Встановлено 2 вікові піки інвазивного процесу. Перший – в інтервалі від 4 до 8 місяців (12–13 %), другий – від 18 до 24 місяців (12–15 %). Це пов'язано з так званими, «імунологічними ямами». Зниження рівня природної резистентності, може бути пов'язане в першому випадку зі зміною зубів, плановими вакцинаціями, статевим дозріванням, зміною власників, а в другому випадку – з фізіологічною перебудовою організму тварин і появою потомства.

Щодо статеві належності, демодекоз був зареєстрований у 48,0 % самців і 52,0 % самок, оскільки у населення більше самців собак.

Таким чином, встановлено, що епізоотичний процес демодекозної інвазії собак у ВК „ВетШанс” м. Золотоноша Черкаської області має певні особливості і характеризується вираженою сезонністю, а також контактним механізмом передачі збудника інвазії на фоні зниженої резистентності організму.

Висновки. 1. За даними ветеринарної клініки „ВетШанс” м. Золотоноша Черкаської області є неблагополучним щодо демодекозу собак. Захворюваність становила 25,4 % серед акарозів.

2. Демодекоз собак в умовах ВК „ВетШанс” реєструвався упродовж року з двома сезонними піками: найвищий відсоток хворих тварин відмічали у квітні (14,0 %), найнижчий – у січні (4,0 %). Найбільш поширеною хвороба була серед собак до 1,5-річного віку (54 %); порід німецькі вівчарки (22 %), французькі й англійські бульдоги (16 % та 12 %). Чутливішими були самки (52 %).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Белова С. Демодекоз у собаки. Vet Pharma, 2011. № 5. С. 28–33.
2. Пономар С. І., Гончаренко В. П., Соловійова Л. М. Довідник з диференціювання збудників інвазійних хвороб тварин. К.: Аграрна освіта, 2010. 327 с.
3. Возгорькова Е. О. Эпизоотическая ситуация по демодекозу собак в городе Воронеже. Актуальные вопросы в ветеринарной медицине и технологии животноводства: материалы научной и учебно-методической конференции профессорско-преподавательского состава, научных сотрудников и аспирантов ФВМиТЖ. Воронеж, 2012. Вып. 1. С. 43–45.
4. Соловійова Л. М. Клінічний прояв демодекозу собак. Наук. вісник ветер. медицини: Зб. наук. праць. Вип. 8 (87). Біла Церква, 2011. С. 161–163.
5. Canine generalized demodicosis treated with varying doses and of a 2,5 % moxidectin 10 % and imidacloprid spot-on and oral ivermectin: Parasitocidal effects and long-term treatment outcomes / T. E. Paterson et al. Vet Parasitol. 2014. Vol. 205. P. 687–696.

УДК 619:616.995.132.8:636.7

СЛИВЕНКО В.О., студент

Науковий керівник – **СОЛОВІЙОВА Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ТЕРАПЕВТИЧНІ ЗАХОДИ ЗА ДИРОФІЛЯРІОЗУ СОБАК

За дирофіляріозу собак відмічали пригнічення, кашель, відмову від корму, зменшення маси тіла, слабкий пульс, шуми при аускультатії серця, при мікроскопії мазка периферичної крові – мікрофілярій. Схема лікування із застосуванням мілпразону виявилася ефективною.

Ключові слова: дирофіляріоз собак, *Dirofilaria immitis*, проміжні господарі комарі, діагностичні дослідження, терапевтичні заходи, мільбеміцину оксим.

В Україні останнім часом все частіше привертає до себе увагу дирофіляріоз собак, що має тенденцію до поширення із субтропіків у регіони з помірним кліматом. Тропічний гельмінтоз швидко адаптувався до клімату помірних широт і на сьогоднішній день виявляється на території всієї України [1, с. 170; 2, с. 16; 3, с. 304].